LATVIJAS BANKA
EIROSISTĒMA

TAUTSAIMNIECĪBAS
KONFERENCE 2025

Kreditēšana Latvijā: beidzot uzrāviens! Kā brauksim tālāk?

Kredīts nav tikai nauda — tie ir līdzekļi, kas strādā cilvēku labā

Apgriezieni mazliet pieaug

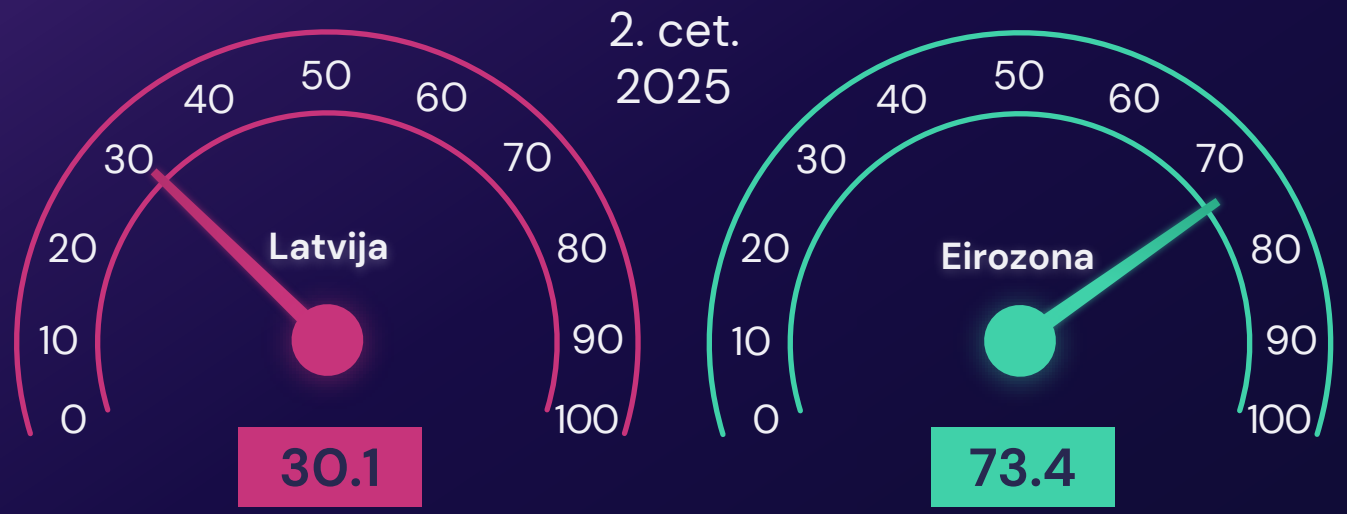

Izsniegto kredītu atlikums eirozonas valstīs
(% no IKP)

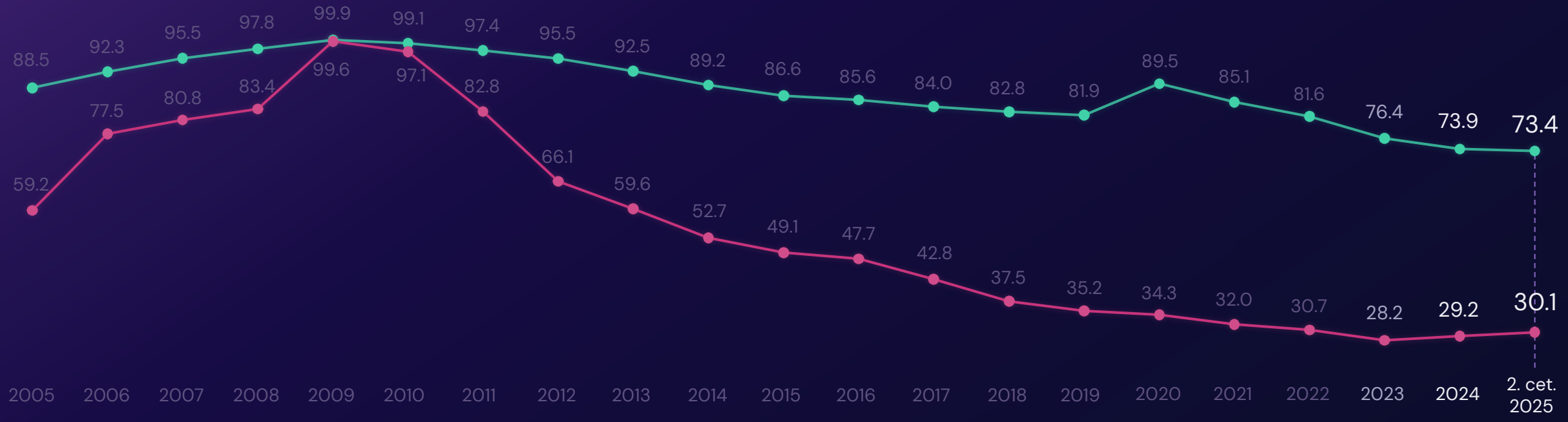

Palielinām dzinēja apgriezienus?

1. Uzņēmumu finansiālā veselība vairs nav nepārvarams šķērslis kreditēšanai

Uzņēmumu un mājsaimniecību finansiālā veselība pēckrīzes periodā bija ļoti vāja

Kredītu īpatsvars ar 90 dienu ikmēneša maksājuma kavējumu (%)

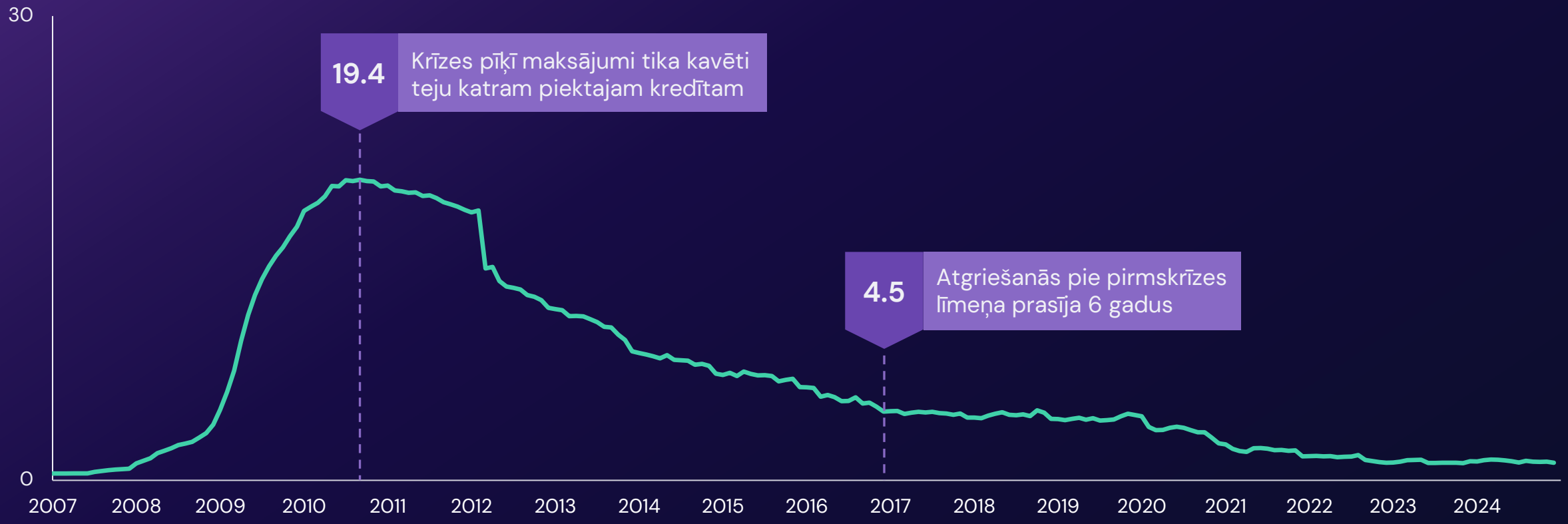

Avots: Latvijas Banka.

Uzņēmumu pašu kapitāls bija ļoti zemā līmenī, kas būtiski ierobežoja jaunu kredītu izsniegšanu

Uzņēmumu pašu kapitāls pret pasīviem (mediāna, %)

Avots: Latvijas Banka.

Uzņēmumu finansiālā veselība ir ievērojami uzlabojusies un nav nepārvarams šķērslis kreditēšanai

Uzņēmumu rentabilitāte
(EBT/apgrozījums)

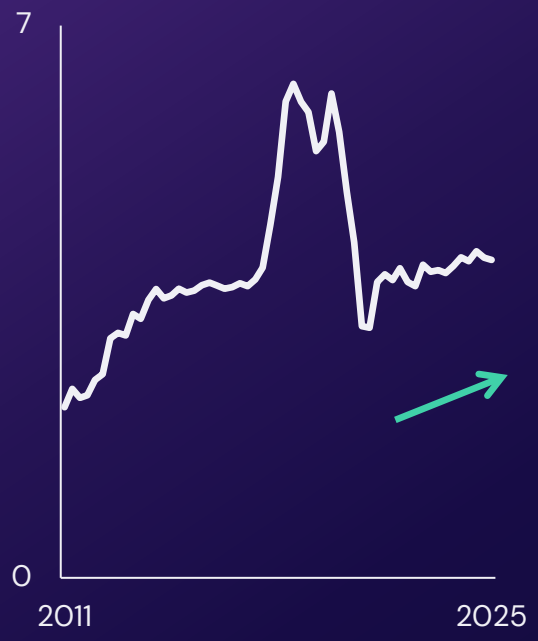

Procentu maksājumu segums
(EBIT/procentu maksājumi)

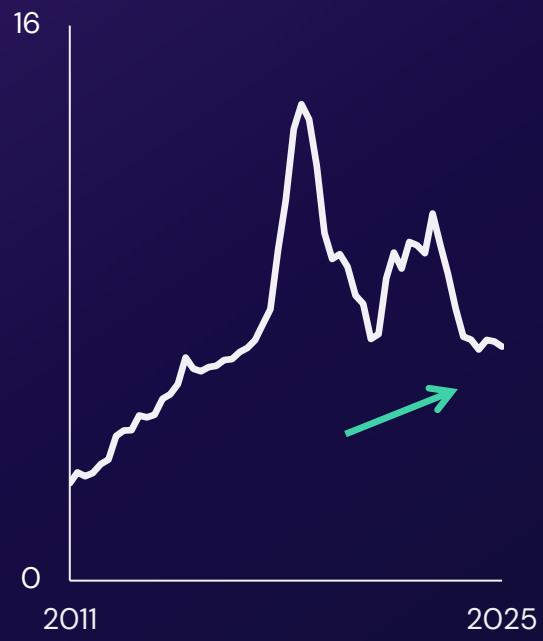

Uzņēmumu parādu slogs
(aizņemtie līdzekļi/pašu kapitāls)

Ierosināto juridisko personu maksātnespējas lietu skaits

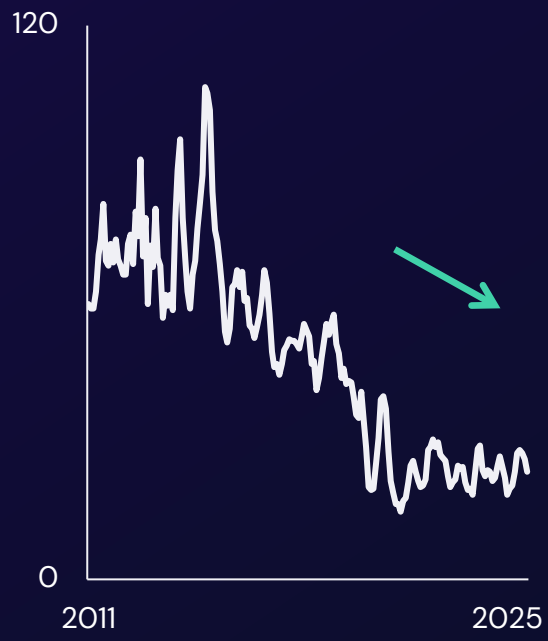

Avots: CSP, Maksātnespējas kontroles dienests, Atvērtie dati.

Lai gan katrs ceturtais uzņēmums ir ar negatīvu pašu kapitālu

tie rada tikai 4 %

no pievienotās vērtības

42 %

no visiem negatīva pašu kapitāla uzņēmumiem

mazkapitāla uzņēmumi

2. Kredītu procentu likmes Latvijā – virs eirozonas vidējā

Kredītu procentu likmes krīt, bet joprojām esam tālu no eiro zonas vidējā līmeņa

No jauna izsniegto kredītu procentu likmes Latvijā un eirozonā vidēji
(procentu punkti, 3 mēnešu vidējais)

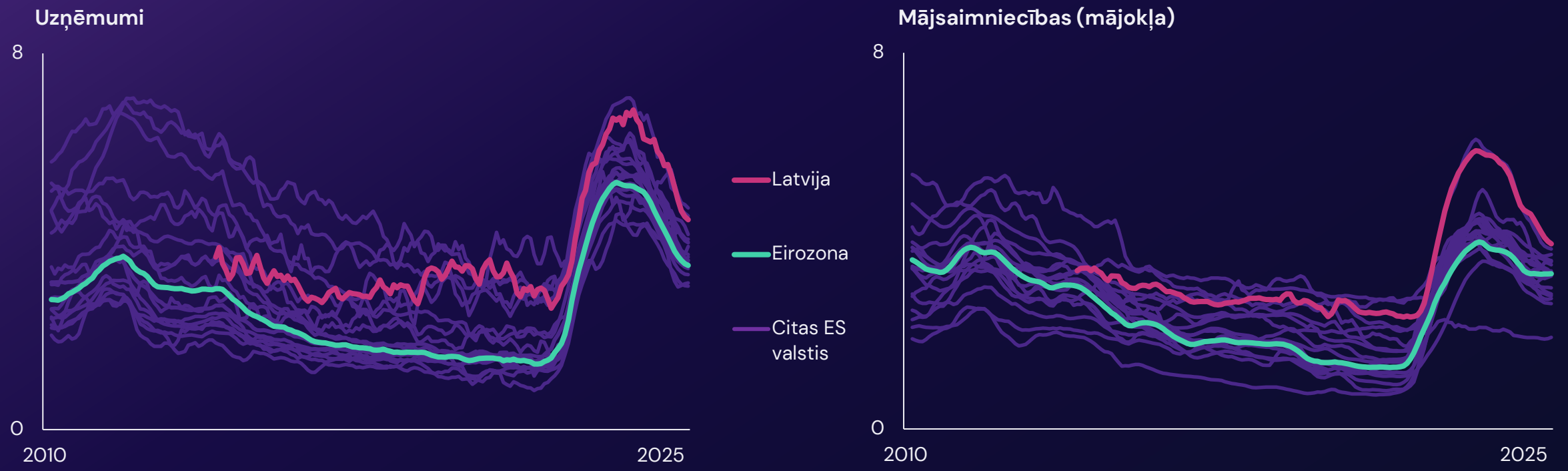

Avots: ECB, Latvijas Bankas aprēķini.

Tie nav tikai teorētiski apsvērumi: ko nozīmē par 1 procentpunktu zemākas kredītu procentu likmes?

+6 m²

jaunā projektā

+18 m²

sērijveida ēkā

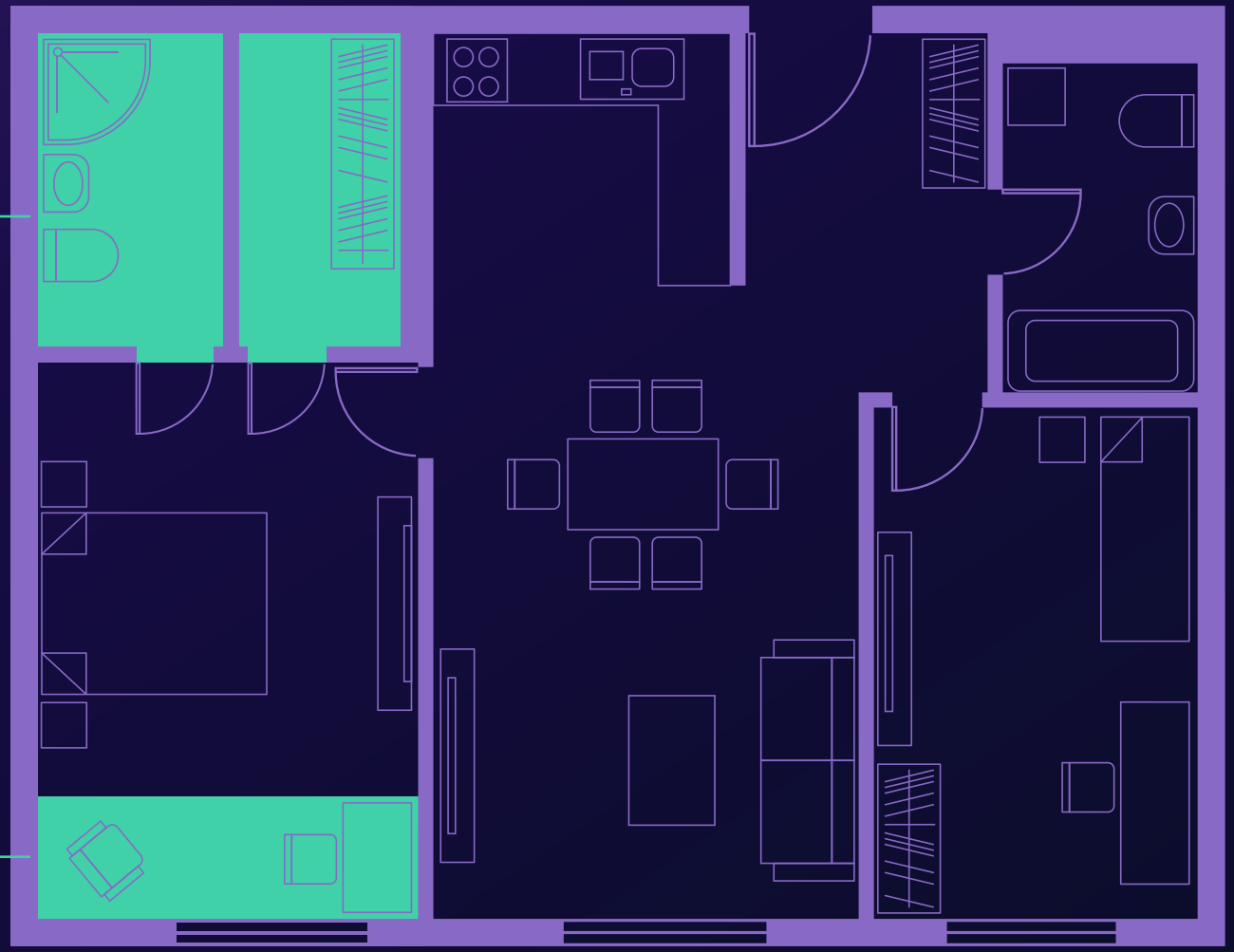

"Dārgāks" finansējums aizdevējiem? X

Sliktāka kredītu kvalitāte? X

Pārkreditēšanās iniciatīva sakustināja mājokļu kredītu tirgu

1. REGULĒJUMS

2. INFORMĒŠANA

3. SALĪDZINĀŠANA UN IZVĒRTĒŠANA

4. CEĻA KARTE

10 000

mājsaimniecību samazinājušas sava kredīta % likmi

350 €

Vidējais ietaupījums gadā

45 milj. €

Kopējais ietaupījums sabiedrībai

Arī uzņēmumu pusē ir jāveicina pārkreditēšanās iespējas

Pievienotās procentu likmes uzņēmumiem no jauna izsniegtajiem kredītiem (%)

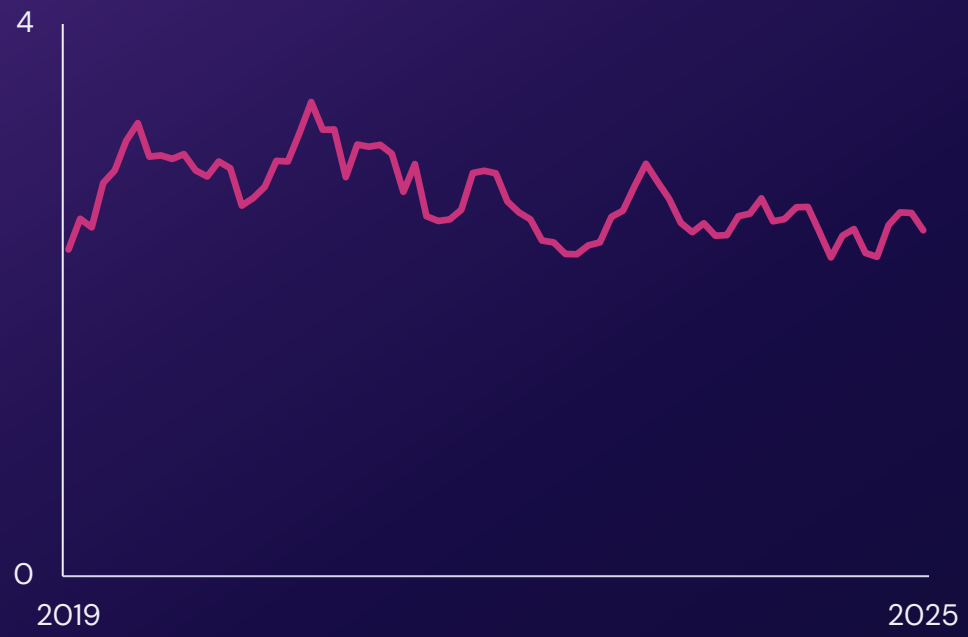

Pirmstermiņa atmaksas vai pārkreditēšanās komisija

Pašlaik **1.5–2.0 %**

no atlikušā kredīta

Darba grupas priekšlikums **0.1 %**

3. Laiks atjaunot uzticību starp aizdevējiem un aizņēmējiem!

Liela daļa uzņēmumu, kam ir nepieciešams finansējums, kredītam nepiesakās

51 % no uzņēmumiem, kuriem bija nepieciešams kredīts

neiesniedza pieteikumu bankā

Avots: Latvijas Bankas uzņēmumu aptauja, 2025.

Kāpēc uzņēmumi nepieteicās bankas kredītam? TOP3 iemesli

1. Pārāk stingras nodrošinājuma prasības
2. Procentu likmes ir pārāk augstas
3. Personīgas garantijas vai nodrošinājuma nepieciešamība

Avots: Latvijas Bankas uzņēmumu aptauja, 2025.

Uzņēmumu neapmierinātība saistīta ne tikai ar finansējuma cenu, bet arī aizdevēju prasībām pēc nodrošinājuma

~1/3 no 2024. gadā izsniegtajiem uzņēmumu kredītiem Latvijā **nodrošinājuma vērtība bija vismaz 2x lielāka nekā kredīta summa**.

Latvijā daudz biežāk nekā citās eirozonas valstīs **kredīti tiek nodrošināti ar vairāk nekā vienu ķīlu**.

Latvijā 26 % uzņēmumu, kas piesaistīja ārējo finansējumu, **nebija apmierināti ar izvirzītajām ķīlas prasībām**.

Avots: *AnaCredit*, EIB Investment Survey Country Overview Latvia.

Latvijā aizdevēji piemēro vienas no stingrākajām kredīta nodrošinājuma prasībām eirozonā

- Vidējā **ķīla ir 160 % no kredīta vērtības**, eirozonā vidēji – 28 %.
- **1/3 kredītu** ir privātpersonu sniegts nodrošinājums.

Avots: *AnaCredit*, Latvijas Bankas aprēķini.

4. Daudzveidīgs finanšu sektors – jaudīgāka ekonomika

Kā padarīt finanšu sektora dzinēju jaudīgāku?

Kā palielināt kreditēšanas jaudu Latvijā?

1. Mājsaimniecību un uzņēmumu finansiālā veselība vairs nav nepārvarams šķērslis kreditēšanai

2. Kredītu procentu likmes Latvijā – joprojām ievērojami virs eirozonas vidējā

3. Laiks atjaunot uzticību starp aizdevējiem un aizņēmējiem!

4. Daudzveidīgs finanšu sektors – jaudīgāka ekonomika